

od naših na Primorskem zasledujočih armad, neredne množine premaganega sovražnika proti visoko narastli spodnji reki Tagliamento. Prostori za frontami zaveznikov dobivajo vsled dolgih vrst vjetih in vojnega plena mnogokrat izgled italijanskega armadnega tabora.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torca.

K.-B. Berlin, 30. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji bobenski ogenj. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pri Brayu in ob Chemin des Dames u artiljerijska bitka. Na desnem bregu Maase vdrla se naše napadalne čete po učinkujoči ognjeni pripravi v sovražne postojanke severno-zapadno od Bezonvaux. V 1200 m širokosti zavzeti jarki so se držali proti štirim, do noči ponavljanim napadom močnih francoskih sil. Pripeljalo se je več kot 200 vjetih. Sovražnik je imel težke krvave izgube.

Italijanska fronta. Zvezne čete 14. armade so zavzele Udine. Sedež italijanskega vrhovnega armadnega vodstva je s tem na 6. dnevu uspešne operacije v našo roko padel. Nezadržljivo, brez ozira na vsak napor, silile so naše divizije v ravnini proti toku Tagliament. Na redkih mostovih vsled deževja visoko narastle reke se vstavlja nazadovanje premagane sovražne armade. Iz Koroške prodirajoče čete so stopile na vsej fronti na benečansko zemljo in prodirajo proti zgornjemu toku Tagliamenta.

Prvi generalkvartirmajster
Ludendorff.

Zahvala našega cesarja.

K.-B. Dunaj, 30. oktobra. Cesar je izdal sledeče armadno povelje:

V trdih bojih so moje pridne čete, skupno s hrabrimi zvezniki, v nekaj dneh krasne uspehe dosegle.

Veselo ginjen povem vsem — vsem — za njih zavedno in junško zadržanje v težkih bojih mojo najtoplejšo zahvalo in izražam vsem voditeljem, vsem poveljnikom in vsem četam moje polno priznanje. Z Božjo pomočjo naprej!

Bivališče, 27. oktobra 1917.

Karl I. r.

Zvesti zavezniki!

Krasna, nerazrušljiva in jeklena je zveza med Avstro-Ogrsko in Nemčijo! In najjasneje izkazala se je v teh velikih bojih proti nekdanjemu tretjemu zvezniku, izdajalski Italiji. Velezanimiva in velepomembna sta v tem oziru telegrama, ki sta jih menjala naš cesar in nemški cesar. Evo jih!

Naš cesar se zahvaljuje nemškemu cesarju.

K.-B. Dunaj, 29. oktobra. Kakor se poroča iz vojno-tiskovnega urada, je Njegovo c. in. kr. Apostolsko Veličanstvo dne 28. oktobra sledeči brzojav na Njegovo Veličanstvo nemškega cesarja, kralja pruskega odposlal:

„Včeraj so Tvoje čete v Cividale vsilile. Danes so moji regimenti mojo deželno prestolico Gorico nazaj pridobile. Posebna srečna stvar mi je, da se v tej veliki uri hvaležno spominjam našega zvestega orožnega bratstva, ki je z Božjo pomočjo zamoglo praznovati te nove ogromne triumfe. Ti si v nesebični stvarnosti mojemu nadpoveljstvu dal na razpolago celo vrsto tvojih najkrasnejših divizij. Zavedni v cilju so naši generalni štabi pripravili napada skupno in z bogatim uspehom izvršili. Napadalna sila Tvojih čet izkazala se je kakor vedno kot nepremagljiva. Za vse te dokaze zvestega zavezništva ti rečem jaz in moja hrabra bojna sila najiskrenejšo zahvalo. Vse-

mogočnega milost naj počiva i zanaprej na našem zmagovitem orožju.

Karl.“

Ob isti uri dospela je od Njeg. Vel. nemškega cesarja sledeča čestitka v vojno taborišče našega najvišjega vojnega gospoda:

„Pod Tvojim vodstvom tako uspešno zapričete operacije proti italijanski armadi jemljejo nadopolno nadaljevanje. Veselim se, da so poleg Tvojih v naskoku izkušenih Sočnih borilcev v orožni zvestobi nemške čete s svojo napadalno silo besedolomskega prejšnjega zaveznika premagale. Čestitam Tebi in Tvoji bojni sili najprisrčneje k zopetnemu zavzetju Gorice in kraške visoke planote. Viribus unitis naprej z Bogom!

Viljem I. R.“

Vojna na morju.

Potopljeno!

W.-B. Berlin, 24. oktobra. V Kanalu in Severnem morju bila sta dva parnika in 2 ladji na jadre potopljene.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 24. oktobra. Ob angleškem zapadnem obrežju in Severnem morju je eden nemških podmorskih čolnov (poveljnik kapitanlajtnant Georg) zopet 6 parnikov in eno jadernico z okroglo 26.000 brutto-register-tonami potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

29.000 ton.

W.-B. Berlin, 26. oktobra. V Atlantskem oceanu in v Kananu je eden nemških podmorskih čolnov zopet 7 parnikov z okroglo 29.000 brutto-register-tonami potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeno!

W.-B. Berlin, 26. oktobra. Vsled delovanja naših podmorskih čolnov v zatvornem okolišju okrog Anglije bilo je uničenih nadaljnjih 5 parnikov in ena jadernica.

18.500 ton.

W.-B. Berlin, 28. oktobra. V Kanalu in v Severnem morju so nemški podmorski čolni zopet 18.500 ton potopili.

Pomorski boj pri Ostende.

K.-B. Berlin, 28. oktobra. Severno od Ostende križajoče lahke bojne sile nasprotnika bile so dne 27. oktobra popoldne ob enem od naših torpednih čolnov z artiljerijo in od večjega števila letal z bombami napadene. Vkljub temu, da je sovražnik hitro proti zapadu odplul, se ga je večkrat zadelo. Lastne bojne sile so se nepoškodovane vrnile.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Politični utrinki.

Avstrija in Nemčija.

Bodimo hladnokrvni in odkritosrčni! Ogromni, veličastni so uspehi armad proti izdajalskemu Italijanu, — tako ogromni in veličastni, da jih gotovo nikdo pričakovati ni upal. In vse to po krvavi, več kot triletni vojni na raznih frontah proti celemu svetu sovražnikov! To v času, ko je angleška vlada zopet z vsjo gostobesednostjo grozila in izražala svojo besnost. To v času, ko je tudi italijanska vlada besnela v divjih groznjah in skilila na Trst, na „neodrešeni“ Trst... Danes mora ves svet priznati in razumeti, da so osrednje sile nepremagljive. In misterij te nepremagljivosti? Zveza Avstro-Ogrske z Nemčijo! Brez te jeklene zveze bi bila Nemčija že davno pod konjskimi kopiti sovražnih armad poteptana, brez te zveze bi bila pa tudi Avstrija že davno raztrgana! To se vidi ravno zdaj v

času ofenzive zoper največjega sovražnika. Danes morajo vsled tega pač vsi tisti obmolkniti, ki so svoj čas skrito in očitno hujskali zoper to zvezo. Obmolkniti pa morajo tudi tisti, ki so celo zdaj v vojnem času razširjali nesramno gonjo zoper Nemčijo, ki so celo nemškega cesarja, vzvišenega prijatelja našega monarha, napadali, — vse to pa iz vseslovaskih sanjarij. ... Avstro-Ogrska in Nemčija so in morajo biti ena železna falanga in — zмага nam bode gotova!

Plodovi zveze z Nemčijo.

Bili so ljudje, ki so z nedoseženo strastjo hujskali zoper zvezo naše avstro-ogrške domovine z Nemčijo, in posamezniki še danes hujskajo. Ali zdaj se je stvar tudi za široko javnost predruščila. C. kr. kor. in brzojavni urad z dne 29. oktobra poroča med drugim dobesedno:

„Ob priliki od Njeg. ces. in kr. Apostolskega Veličanstva peljane slavepolne ofenzive zveznih čet ob Soči je cesar ministru za zunanje zadeve svoje priznanje za konsekventno izdajanje in vglajenje zavezniške politike izrazil, ki se je pri sedanjih skupnih bojih proti Italiji nanovo uspešno obnesla.“

S temi besedami je mladi naš cesar Karl sam povedal, da je politika poštene zveze z Nemčijo najboljša in za našo domovino najkoristnejša. Vsi naši sosedi so bili sovražniki Avstrije, čeprav so se nam prilizovali in nas skušali s farizejskim obrazom zapeljati. Le Nemčija nam je ostala zvesta. In to zvestobo zamoremo i mi Avstriji poplačati edino z — zvestobo!

Carson o resnobni položaja.

London, 24. t. m. Carson je govoril v Portsmouthu, da je prestopila vojska v položaj, ki mora vsakemu vzbuditi resne misli. Kljub vsem miroljubnim govorom v nemškem državnem zboru, kljub vsem nemškim mirovnim notam nismo še nobene mirovne note dobili. Nemci morajo znati, da ne moremo brez naših naselbin skleniti miru. Za hrbtom naših zaveznikov se ne bomo pogajali o miru. Rusije ne pustimo na cedilu. Ne sklenemo miru, ki bi mu gotovo sledila vojska. Nemški kancler je rekel, da mednarodnega prava ni. Kadar se bo sklepalo o miru, se moramo spominjati te izjave. Narod, ki je postopal tako, se ne more pripustiti k zvezi narodov. Pravega miru ni mogoče doseči, dokler Nemčija drži osvojenega ozemlja. Če bi zmagali Nemci, bi bile vse demokracije premagane. Le vojska dovede do miru.

Vmeščenje poljskega regentskega sveta.

„Dziennik Narodowy“ poroča iz Varšave, da se po slovesno vmeščenje regentskega sveta vršilo po ceremonijelu, kakor je bil v navadi v prejšnjih časih pri kronanju poljskih kraljev. V ta namen se je sestavil poseben intronacijski odbor, ki bo izdelal dotični ceremonijel. Kakor se čuje, se bo že prihodnje dni vršil razgovor poljskih škofov in zastopnikov poljske aristokracije.

Izpred sodišča.

„Cukrlkönig“ obsojen.

Dunaj, 26. oktobra. Pred okrajno sodnijo v Josefstadtu imel se je zagovarjati zaradi navijanja cen lastnik firme „Zum Zuckerkönig“ Ignac Haas. Obtožen je bil, da je koncem decembra 1916. l. do začetka februarja 1917. l. v raznih filijalkah slaščice z dobičkom od 28 do 55 procentov prodajal. Sodnik ga je obsodil na 60.000 kron denarne globe, oziroma na 10 dni zapora. Branitelj kakor državni pravdnik sta vložila priziv.

Obsojena roparska morilca.

Esseg, 26. oktobra. Sodnija je praktikanta Franca Tešner in Demetra Krestica, ki sta dne 28. septembra svinjsko trgovko Marijo Hoszu umorila in izropala, na 18, oziroma 16 let težke ječe. Smrtna obsodba

z ozirom na mladost morilcev ni mogla reči.

Razno.

Odlikovanje. Stražmojster g. Jožef Požun Ptuj sedaj na bojišču, bil je odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne medalje. Kakor smo svoj čas poročali, bil je njegov brat, g. Emerich Požun, dunjski podčastnik, ki stoji že 4. leto na bojišču, že preje dvakrat z bronasto in enkrat srebrno hrabrostno medaljo odlikovan. Oče obeh junakov, g. c. kr. okrajni tajnik v Ptuj, Jožef Požun dobil je istotako med vojno že dva zlata zaslužna križca, zadnjega s krono na traku hrabrostne medalje. Pač vrla družina, kateri mora vsak patrijot prav iz srca čestitati!

Iz bojišča se nam piše: Jaz sem zdrav in se mi dobro godi. — Oto Arsenšek, K.I.-D. pekarija, vojna pošta št. 419.

Slov. Bistrica. Dne 31. oktobra praznovali smo bivši slov. bistriški župan in dolgoletni železni poslanec, častni občan mesta itd., g. Albert Stiger svoj 70. rojstni dan. Vrla mož spada med najboljše naprednjake na podnjem Stajerskem, Velike so njegove zasluge za mesto, okraj in deželo. Vedno je izkoriščeval svoje najboljše sile za ljudstvo, za našo domovino. Tudi mi mu čestitamo njegovemu 70-letnici najpriskorneje. Želimo mu, da bi nam bil še mnogo let ohranjen!

Vjeti železniški tatovi. Že dalje časa se nam na progi Maribor-Ljubljana v lomilo plombirane železniške vozove in iz njih radlo sladkor, kavo, tobak, meso itd., v vrednosti večih tisočev kron. Zdaj se je tatove jelo v osehah kondukterja Simona Bednerka in vlakovodja Marka Šorn. Bednarška je aretiralo, ko je ravno ukradeno okajeno meso jdel.

Smrtni padec. Kleparski učenec Johan nampl v Celju delal je na strehi neke hiše. Vkljub svarilo njegovega mojstra se ni ustil privezati. Nakrat je nesrečno padel na streho. Prepeljali so ga nezavestnega v bolnišnico, kjer je kmalu nato na notranjih škodbah umrl.

Pokopališče junakov v Sterntalu pri Ptuj. Pod daljnim bobnenjem kanonov od južno-zapadne fronte in pod salvami častne komandije vršilo se je dne 24. oktobra na vojaškem pokopališču taborišča Sterntal pri Ptuju pokopavanje knezskofu dr. Napotniku blagoslovenje nove pokopališke kapelice, pri katerem sta bila zastopana tudi nadvojvoda Evgen in vojaški poveljnik iz Gradca. Naprava tega dela zahvaliti je stajciškemu poveljniku g. vitezu pl. Hüllennried. Umetno okinjavanje preskrbelo je moštvo tabora. Po cerkvenem blagoslovljenju obiskal je knezskof anjence. Pri oficirski pojedini zaklical je poveljnik trikratni „hoch“ cesarju, se spominjal padlih junakov in se zahvalil vsem, ki so pri tem delu pomagali. S tem je bila ta lepa slavnost končana.

Poskus bega italijanskih letalcev. Iz Gradca se poroča: Ona dva italijanska letalna oficirja, ki sta se morala pred kratkim z letalom na zemljo spustiti in sta bila pri Arnfelsu prijeta, skušala sta te dni iz svojega taborišča ponoči zbežati. Ali danes zjutraj že ni je pri Judendorfu neki orožnik nanovo prijel. Bil je to slučajno ravno tisti orožnik, ki je oficirja svoj čas v Arnfelsu v Gradcu eskortiral. Tako je bila „svoboda“ italijanskih oficirjev prav kratka.

Grozna železniška nesreča. Pri skladiščih glavnega kolodvora v Gradcu došel je v nedeljo ob pol 10. uri zvečer iz juga neki transport vjetih Rusov, ki bi imel po prehranitvi zopet naprej proti severu peljati. Vlak je stal v bližini skladišča in Rusi so bili že na poti proti barakam, kjer bi imeli večerjati. Nakrat je pridrdral z veliko hitrostjo dunajski osebni vlak št. 53. Vsled slabe razsvetljave in močnega dežja vlakovodja pač Rusov ni takoj opazil. Tako je zavozil vlak v gručo Rusov. Trije Rusi so bili takoj mrtvi; tretjega je vlekla mašina dalje časa seboj in so ga z odrezanimi nogami kot mrliča vun

dobili. Mnogo drugih Rusov je ležalo v svoji krvi na tleh. 11 Rusov je bilo težko ranjenih. Takoj došli zdravniki so imeli mnogo opraviti, kajti nesrečneži so bili grozovito razmearjeni. Skupno je našlo pri tej nesreči 7 Rusov svojo smrt.

V laško vojno vjetništvo je prišel rez. oberlajtnant dr. Ludvik Pivko, profesor na državni gimnaziji v Mariboru.

Sv. Trojica Sl. gor. Piše se nam: V nedeljo dne 14. oktobra umrl je po mučni boleznini daleč okoli znani g. Kettisch Johan v Senarske. Pogreb se je vršil v torek, kjer so spremljevali tovariša k zadnjemu počitku, med drugim gasilno društvo in veteranci, katerih ud je rajni bil. Od vseh žrtev te vojske, je umrl prvi bojevalec tukajšnje fare, kategera ne skriva tuja tuja zemlja, prvi vseh naših tukaj, kateri je na vojnem bojišču obolel in v svoji domovini umrl. Bil je priljubljen in dober naprednjak, ter mu najbude zemljica lahka!

Vojaško mnenje. Neki vrli vojak, ki je bil dalje časa na fronti in se nahaja zdaj vsled bolezni v neki bolnišnici, nam piše: „Dragi „Štajerc“! V vsakem časopisu čitamo zdaj vedno o Slovencih, Hrvatih in Srbih, kakor pravijo: Jugoslovanih. Kako po nepotrebnem se borijo naši državni poslanci za združenje Jugoslovancev v eno bitje! Ali vedo ti državni poslanci, da bi naenkrat postali volki ovce? Dobro se spominjamo časov pred vojno, ko je vsak Srb smrtno sovražil vsacega Slovenca in Hrvata, ako je bil ta le dobri Avstrijec. Nam so Srbi vedno očitali, da smo „kuferasi“. Spominjamo se dobro, da je imel en srbski pes v Bosni pri Srbih več veljave, kakor en Slovenec, Horvat ali Musلمان. Kazalo se je vsakemu, kdor ni bil Srb, pod nos „kuferas“ preko čuprije. Ali Srbi so imeli malo sreče s svojimi idejami. Istotako je bilo, kjer je sedel na stolu okrajnega glavarja Srb, gorje Avstrijecem. Zakaj so vžigali nekdanji Srbi hrvatske trobojnice itd? Dobro, ako so se poboljšali, veseli nas tukaj v fronti. Mi, ki se vsi enako bojujemo za svoje domove, hočemo pred vsem, ko se vrnemo, da bo kraljeval mir, mir med narodi. Zakaj se sovražiti? Jaz sem Slovenec in ostanem; ali kdo mi more braniti, da ne bi živil v slogi s svojimi sosedi, čeprav z Nemci ali Ogri, da ne bi govoril in učil njihovega jezika? Imamo tukaj zaupanje, da bo naš dobri cesar podelil enake pravice vsem svojim narodom, ker vsi smo se enako borili za svoje domove in cesarja! Pri tem ni potrebno zmiraj sovražstva med Slovenci in Nemci itd., ker vsi služimo enemu cesarju. Kdor tega ne ve, naj pride k nam v fronto! Seve, narod, ki je povzročil toliko gorja, mora ostati pri napetih udah! W. F.

Samomer učenca. V Beljaku skočil je dne 22. p. m. iz lesenega mosta čez Dravo 1. 1901 rojeni frizerski učenec Jožef Popp. Nesrečnež je utonil. Zapustil je pismo, iz katerega je razvidno, da si je sam življenje vzela.

Tatovi. Iz Železne Kaplje se poroča: Orožniški stražmojster Jožef Krainer aretiralo je več posestnikov, ki so prav izdatno kradli perutnino in žito. Nadalje je zaprl tatinsko družbo lesnih hlapcev, ki so v jeseni 22 tujih njiv „obiskali“ in okoli 300 kil krompirja pokradli.

Sedmo vojno odlikovanje. Kletarski mojster firme Pusitsch v Beljaku, ofic. nam. gosp. Petermaier dobil je tretjič srebrno hrabrostno medaljo. To je zdaj njegovo sedmo vojno odlikovanje. Čast temu koroškemu junaku!

Pariz za bodoči tujski promet. Pariški „La Matin“ poroča, da je poljedeljski minister o priliki obeda v Touring-klubu opozoril, naj se domači posestniki hotelov že sedaj začno pripravljati na bodoči tujski promet. Minister računa, da bo v bodočih treh letih po vojni prišlo v Francijo 3 milijone tujcev, ki bodo pustili v deželi približno 7 milijard.

Oderuhi na delu. Na Dunaju so zasledili veliko oderuhov, ki so zapleteni v verižno kupčijo; pri tem je prizadetih tudi večje število beguncev. Glavnega krivca trgovca Ignaca Hacker so zaprli.

Oblak se je utrgal v Mesini na Laškem in popolnoma preplaval mesto in polja. Ceste in železnice v vzhodni in zahodni smeri so pretrgane, na stotine hiš je porušenih. Sto in sto družin je brez strehe in brez hišnega orodja. Citronski vrtovi v okolici so pokriti z blatom in kamenjem skoro do vrh drevja.

Napad na odvetnika. Odvetnik dr. Maks Glück na Dunaju je vodil za lekarnarjevo soprogo Ano Mayer dolgotrajno civilno pravdo in jo izgubil. Te dni prišla je Ana Mayer v odvetnikovo pisarno in naperila proti dru. Glücku revolver, ki se pa ni hotel sprožiti, tako da ji je mogel odvetnik orožje iztrgati. Nato je Mayerjeva zgrabila železno kljuko za popravljanje ognja in udarila z njo odvetnika večkrat po glavi, potem pa zbežala iz pisarne.

Iz italijanske zbornice. K.-B. poroča iz Curia: V včerajšnji seji italijanske zbornice se je odpravil poslanec Barzilai besedi. K prokuratorskemu provizoriju so govorili socialisti Graziadei, notranji minister Orlando in neodvisni poslanec Enrico Ferri, nakar je sklenila zbornica zaključiti splošne izjave k proračunskemu provizoriju. Graziadei je izjavil, da italijanski socialisti ne streme po posebnem miru, ampak, kar odgovarja njihovi naravi, po splošnem miru v najkrajšem času. Italijanska vojna bremena znašajo koncem tega meseca na temelju uradnih računov 40 milijard lir, torej dve tretjini celega narodnega premoženja. Vlada je napravila veliko napako, ko se je vmešala v vojsko, kajti takrat je računala, da bo vojska trajala samo tri mesece in bo stala 5 milijard, katere naj bi pokrtil pozneje z davki Trst in Trient. Minister Orlando je govoril dolgo časa, da bi pobil kritike generalnega komisarja prehranjevalnega urada Canepa in več poslancev naperjenih proti njemu. Z ozirom na turinske revolte je zastopal stališče, da so šele v drugi vrsti politične in naperjene proti vojski in da je v resnici v Turinu, kakor tudi v Rimu, naplu, Cosenci Reggiu, Messini, Florenci po več dni in celo teden dni manjkalo kruha.

Perilo za naše vojake na bojišču. Od vsega pomanjkanja, ki ga mora vojak na bojnem polju prenašati, je pomanjkanje perila najbolj občutljivo. Nasprotno ne morejo vojaki prehladiti kopeli, zakaj kopel in ž njo združena izmenjava perila je takorekoč povratek k človečnosti. Kakor znano, delimo svojo obleko v dve skupini; vrhno obleko in perilo. Perilo je v neposrednem stiku s kožo, pije pot ter hrani telo v čistosti. S tem prispeva največ k našemu zdravju. A ta lastnost perila ima tudi svoje meje. Trikotno in flanelno perilo usesava več potu in nesnage nego gosto in gladko perilo, volneno perilo zopet več kakor platneno in bombažovo blago. Ko je perilo nasičeno potu in nesnage, ne usesava več, ampak oddaje koži le nazaj, kar je prej od nje sprejemalo ter jo onečišča namesto očišča. Najpopolnejša kopel ima brez izmenjave perila samo malo časa trajajoč uspeh. Vsak civiliziran človek bi zlezal le z največje nevolje v umazano perilo. Pri daljši noši edinega perila na pohodih, v strelskih jarkih itd. pride perilo tudi v neposredni stik z nečistoto tal, od katerih se lahko nalezje bolezen. Ko je perilo polno potu in druge nesnage, ne greje več s prvotno silo našega telesa. Če pa oddaje telo več toplote na zunaj, nas začne zebsti, kar se vedno godi v umazanem perilu in in si tako nakopljemo bolezen. Ako je torej tkanina bolj ali manj zalepljena z razno nesnago, pada obseg zraka, ki se nahaja med kožo in perilom, in obleka manj greje. Ko se napije obleka vlažnosti, kar se godi tako od zunaj kakor od znotraj, se manjša obseg zraka in toplota obleke pade. Prepojena obleka se bolje prijemlje telesa nego suha, čista obleka, pride torej v tesnejši stik z našo kožo in mu vzame več toplote. Suho perilo hrani telesno toploto, mokro pa nam jo jemlje. Naj-